

2. Конституція України [Текст] : офіц. текст : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. із змінами, внесеними Законом України від 2 березня 2014 р. : станом на 15 травня 2014 р.]. – К., 2006. – 161 ст.

3. The Constitution of the United States: A Transcription with all amendments. Official text [Електронний ресурс]. – 1787. – Режим доступу до ресурсу : http://www.archives.gov/exhibits/charters/constitution_transcript.html.

4. Constitution of the French Republic. Official translation [Електронний ресурс]. – 1958. – Режим доступу до ресурсу : http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/root/bank_mm/anglais/constitution_anglais.pdf.

5. Basic Law for the Federal Republic of Germany [Електронний ресурс] // Deutscher Bundestag. – 1949. – Режим доступу до ресурсу : https://www.bundestag.de/blob/284870/ce0d03414872b427e57fccb703634dcd/basic_law-data.pdf.

6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права [Текст] : офіц. переклад : [Міжнародний документ від 16.12.1966. : редакція станом на 19.10.1973]. – 53 ст.

7. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації [Текст] : офіц. переклад : [Міжнародний документ від 07.03.1966. : редакція станом на 04.02.1994]. – 25 ст.

8. Конвенція про права дитини [Текст] : офіц. переклад : [Міжнародний документ від 20.11.1989. : редакція станом на 01.01.2000]. – 54 ст.

9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод [Текст] : офіц. переклад : [Міжнародний документ від 04.11.1950. : редакція станом на 01.06.2010]. – 59 ст.

10. Charter of Fundamental Rights of the European Union [Електронний ресурс] // Official Journal of the European Communities. – 2000. – Режим доступу до ресурсу: http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf.

11. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів 2, 4, 7 та 11 до Конвенції» [Текст] : офіц. текст : [Закон від 17.07.1997 р. в редакції від 13.03.2006 р.]. – К., 2006.

12. International Human Rights Law / Daniel Moeckli, Sangeeta Shah, Sandesh Sivakumaran, David Harris. – Oxford : Oxford University Press, 2013. – 630 p.

13. Ronan McCrea. Religion and the public order of the European Union. Oxford / Ronan McCrea. – New York (N.Y.) : Oxford University Press, 2010. – 294 p.

14. Case of Leyla Şahin v. Turkey, 10 November 2005, Application no. 44774 / 98.

15. Case S.A.S v. France, 1 July 2014, Application no. 43835 / 11.

16. Case Lautsi and Others v. Italy, 18 March 2011, Application no. 30814 / 06.

17. Case Eweida and Others v. the United Kingdom, 27 May 2013, Applications nos. 48420 / 10, 59842 / 10, 51671 / 10 and 36516 / 10.

18. Case Chaplin v. the United Kingdom, 27 May 2013, Application no. 59842 / 10.

Репецька О.І.

аспірант кафедри європейського права

факультету міжнародних відносин,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ДО ПИТАННЯ ВПЛИВ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВ НА ДОТРИМАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Дослідження дотримання державами норм міжнародного права є одним із головних напрямів в сучасній доктрині. Така зацікавленість пов'язана із збільшенням ролі міжнародного права у регулюванні міжнародних відносин,

взаємозалежності між державами в результаті динамічних процесів інтернаціоналізації. Якщо держави не будуть дотримуватись норм міжнародного права загалом, то міжнародне право втратить своє головне призначення, – правове регулювання міждержавних відносин та забезпечення міжнародної стабільності.

Сумлінне дотримання норм міжнародного права всіма державами, які є суб'єктами міжнародного права, є одним з чинників задоволення інтересів, потреб як окремих держав, так і забезпечення інтересів всіх учасників міжнародних відносин. Американський професор Б. Вестон наголошує, що «зневажливе ставлення до норм міжнародного права, несе шкоду не лише міжнародному престижу держави, яка здійснила порушення норм міжнародного права, а й міжнародному правопорядку в цілому» [2, с. 297].

Дотримання норм міжнародного права являється основою задоволення політичних інтересів як окремих держав, так і всіх суб'єктів міжнародного співтовариства. В сучасних умовах зовнішня політика повинна проводитись тільки в рамках і на основі норм міжнародного права з метою забезпечення виживання та розвитку суспільства.

Міжнародне право регулює відносини між державами з різними політичними, економічними, соціальними, правовими системами, що відображається в процесі дотримання міжнародно-правових зобов'язань. Норми міжнародного права закріплюють взаємні права та обов'язки суб'єктів міжнародного права, а його реалізація – відображає реальний стан взаємовідносин та співвідношення сил на міжнародній арені. Питання дотримання міжнародних зобов'язань пов'язане з політикою держави, її політичним режимом. Держави дотримуються своїх міжнародно-правових зобов'язань здебільшого через політичні чинники, що впливають на їхню мотивацію. Мотивація включає небажання нести відповідальність за порушення зобов'язань за міжнародним правом.

Державам більш вигідно сумлінно дотримуватись норм міжнародного права. Л. Хенкін наголошував, що «дотримання міжнародного права є контингентом переваг для національних інтересів. Право є відображенням політичних інтересів, які впливають на нього» [1, с. 28–35]. Інколи керівники, уряди, особливо могутніх держав, здійснюють дії, знаючи, що такі дії порушують норми міжнародного права. У таких випадках факт, що такі держави діяли з порушенням міжнародного права залишається, і такі держави повинні зазнати негативних наслідків. Вони включають негативну міжнародну репутацію, санкції та контрзаходи відповідно до міжнародного права, інші негативні відповіді на порушення, такі як тимчасове припинення економічної допомоги, торгівлі, різні види фінансової, соціальної та культурної діяльності від якої держава-порушник отримує вигоду.

Більшість дослідників дотримуються думки, що могутніші держави частіше порушують норми міжнародного права, адже можуть мінімізувати негативні наслідки в результаті недотримання зобов'язань. Вони часто використовують засоби тиску, для того, аби забезпечити досягнення своїх інтересів.

Держави, враховуючи свої політичні інтереси, можуть здійснювати політику з порушенням норм міжнародного права. Часто вони намагаються

замаскувати свою політику за допомогою права, використовуючи псевдо юридичні аргументації, тлумачення права. Дотримання державами норм міжнародного права, головним чином, залежить від врахування переваг та недоліків від наслідків порушення міжнародного права державами, є політичними рішеннями. Політика держави займає визначальну роль як при прийнятті рішення стосовно дотримання норм міжнародного права, так і при прийнятті рішення щодо відповідальності держави-порушника, які санкції необхідно застосувати, і чи необхідно їх застосовувати взагалі.

В результаті визначальної ролі політики держав в питаннях дотримання норм міжнародного права можуть спостерігатись такі негативні явища: порушення міжнародного права залишаються без відповідного реагування; могутні держави ігнорують санкції за порушення міжнародного права, що в результаті негативно впливає на подальше дотримання норм міжнародного права.

Міжнародне право відображає інтереси міжнародного співтовариства, проте держави дотримуються норм міжнародного права лише в тій мірі, в якій вони забезпечують їх національні інтереси, та здійснюють свою зовнішньополітичну діяльність на основі власних інтересів. Внаслідок, будь-яка держава робитиме вибір на користь ігнорування норм міжнародного права, їх зобов'язань, якщо переваги від порушення переважатимуть вигоди від дотримання міжнародного права.

Значний вплив політики держав на міжнародне право, який можна спостерігати в процесі створення та реалізації його норм, виражається в свідомості представників міжнародного співтовариства, та відображається на ефективності дотримання норм міжнародного права. У зв'язку з цим постає необхідність пошуку шляхів правового впливу на внутрішні та зовнішні державні політичні мотивації щодо їх рішень, дій стосовно дотримання норм міжнародного права; та необхідність розробки більш ефективної системи міжнародно-правової відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Henkin L. *International Law : politics and value.* – Martinus Nijhoff Publishers : London, 1995. – 376 p.
2. Weston B.H. *The Reagan administration versus international law.* – *Journal of International Law*, vol 19, No3, 1987. – 295–303 pp.